

Събѣдихъ ся, станяхъ събдихъ на леглото си; първы зоры на зимный день ся сынвахъ, София бѣше глуха, като пуста; нийдѣ, нийдѣ душа жлуца ни движуща ся; еднѣтъ драгуны сновяхъ на възъ всички посоки и, по высокытъ заповѣди на чуждото высочество, съобщавахъ на всичко полуживо въ странѣтъ скованность и ѣвквж, вѣрвенность и вѣвпявание, сякашъ намѣтвахъ връзъ цѣлѣтъ странѣ единѣ полинѣлъ, приплѣднѣлъ, замрътвѣлъ, мрътвени колоритѣ; смъртна сѣнка покрываше на всякъдѣ державѣтъ: народѣтъ ми ся прѣдставяше, като стадо натирено, сплашено и подскрижено, което не знае на къдѣ да постѣни, ни що да прави: и стори ми че мя поныта иѣкой!...

Това ли е рай-земя Бѣлгария?

Не; това е крайна Батембергня, ся обадихъ азъ . . .

Искашъ ли, читателю, да идешъ въ свободнѣ Бѣлгарийѣ, да видишъ освобожденѣтъ отъ Российѣ странѣ и да поджхашъ благоуханието на свободнѣтъ? — Свободно можешъ да идешъ, ако ти кажатъ че ти пуцатъ; но на границѣтъ, прѣди да влѣзешъ въ нейѣ, въ Бѣлгарийѣ, опрости ся съ всичко що си блннувалъ за Аркаднѣ и гледай да влѣзешъ и да излѣзешъ прѣди догдѣ не тя е задѣхнѣлъ зловонныйтъ смрадъ на деспотизмѣтъ и тиранизмѣтъ; така направихъ и азъ. На 11 Янв. 1883, качихъ ся на колата и трѣгнѣхъ за Источнѣ Румелиѣ.

Сега, читателю, ако си ималъ трѣбнѣне да исчетешъ съ внимание това, което съмъ писалъ, ты знаешъ защо и за какво съмъ ходилъ въ Софийѣ, — ако си былъ толкозъ любопытенъ да знаешъ, каквото любопыство исказахъ иѣкои господа; — ты знаешъ вече какво съмъ говорилъ случайно и нарочно и какво миѣние съмъ исказалъ по иѣкой отъ текущытъ въпросы; за това ти расправихъ самъ азъ, безъ да ся свѣнѣж отъ иѣкого и безъ да криѣж иѣщо отъ тебе. Азъ дълго ся въздрѣяхъ да не излѣзе изъ мойтъ устны, или изъ моето перо, онова което е най черно; не съмъ искалъ да забивамъ трѣчъ въ здравѣ ногѣ, мѣчяхъ ся да гледамъ на всичко хладнокрѣвно, като чягахъ да направи врѣмето своето си. Цпрейтъ узрѣя, трѣбаше да ся пробѣе и азъ направихъ за това, което можяхъ. Добрѣ ли съмъ направилъ, злѣ ли съмъ направилъ, то е твоя работа да помыслишъ и да сѣдишъ за мене, вакто щешъ и както ти сърдце дава. — Мени остава освѣнъ иѣколко думы още да кажѣж, кѣмъ всякого одного отъ читателитѣ си както и кѣмъ вѣнчкый бѣлгарскый народъ.